

	9.Kas	16.Kas	Değişim		9.Kas	16.Kas	Değişim
BIST-100 Endeksi	92.839	93.616	% 0,8 ▲	EUR/USD	1,1334	1,1418	% 0,7 ▲
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%21,71	%20,19	-152 bp ▼	USD/TL	5,4596	5,3308	-% 2,4 ▼
Türkiye 5 Yıllık CDS	364	367	3 bp ▲	EUR/TL	6,1892	6,0870	-% 1,7 ▼
MSCI GOÜ Borsa Endeksi	976	986	% 1,0 ▲	Altın (USD/ons)	1.209	1.221	% 1,0 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%3,19	%3,07	-12 bp ▼	Petrol (USD/varil)	69,1	64,9	-% 6,1 ▼

Geçtiğimiz hafta küresel piyasaların gündeminde Brexit sürecine ilişkin gelişmeler ve petrol fiyatlarındaki düşüş öne çıktı. İngiltere ile AB arasında yürütülen müzakerelerin ardından oluşturulan taslak anlaşma metni İngiltere’de Kabine tarafından onaylansa da, bazı Kabine üyelerinin istifa etmesi önümüzdeki sürece ilişkin belirsizliklerin sürmesine neden oldu. Petrol fiyatları ise küresel talebin azalacağına ilişkin beklentilerin ve Trump’ın petrol fiyatlarına yönelik açıklamalarının etkisiyle düşüş kaydetti. Yurt içinde yoğun veri gündeminin izlendiği haftada, USD/TL piyasalarda oluşan olumlu havayla 5,30 seviyelerini yeniden test etti. Eylül ayında takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretiminin yıllık bazda %2,7 oranında gerilemesi ekonomik aktivitedeki ivme kaybını teyit etti.

Petrol fiyatlarında aşağı yönlü hareket...

Küresel ekonomik aktivitenin ivme kaybettiğine yönelik işaretlerin güçlenmesinin ve ABD’nin petrol stoklarındaki artışın etkisiyle petrol fiyatlarındaki düşüş eğilimi geçtiğimiz hafta da devam etti. Hafta içinde Suudi Arabistan’ın Aralık ayında üretim kesintisine gidilebileceğini açıklaması petrol fiyatlarını yukarı yönde desteklese de Trump’ın fiyatların düşmeye devam etmesi gerektiği yönünde görüş bildirmesi fiyatlar üzerinde aşağı yönlü baskı oluşturdu.

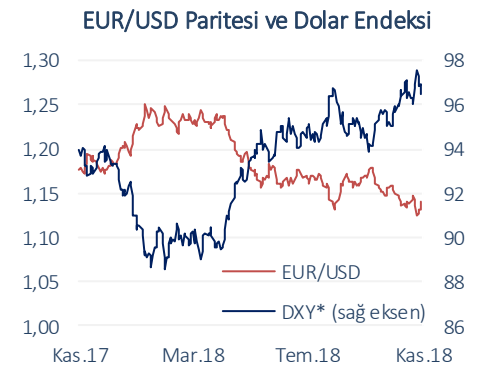
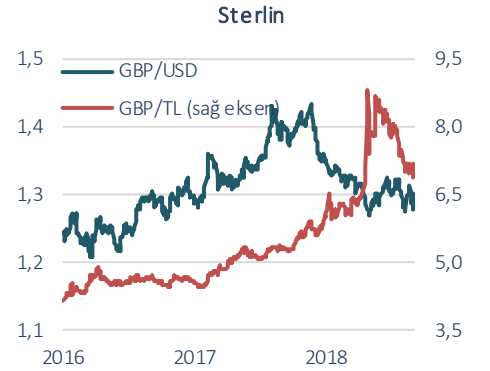
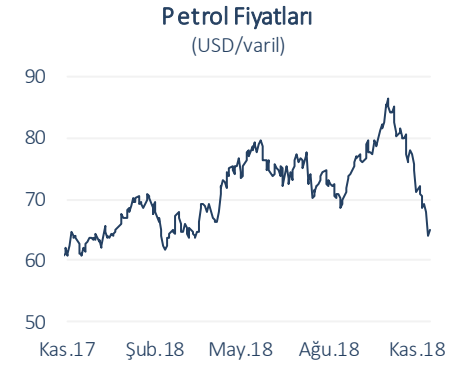
OPEC, geçtiğimiz hafta yayımladığı aylık raporunda 2019 yılı için petrol talebini aşağı yönlü revize etti. Kuruluş, böylece üst üste dördüncü kez petrol tüketimine ilişkin öngörüsünü düşürmüştü. OPEC Başkanı Al Mazrouei’nin petrol fiyatlarındaki oynaklığı azaltmak amacıyla üretimin düşürülebileceğini belirtmesi ise petrol fiyatlarındaki düşüş eğilimini bir miktar sınırlandırdı. Brent türü ham petrolün varil fiyatı geçtiğimiz hafta %6,1 oranında gerileyerek haftayı 64,9 USD seviyesinden tamamladı.

Brexit sürecine ilişkin belirsizlikler devam ediyor.

AB ile İngiltere’nin Brexit’e ilişkin üzerinde uzlaştığı taslak anlaşma metni geçtiğimiz hafta İngiliz Kabinesi tarafından onaylandı. Bir sonraki aşamada söz konusu taslak metin parlamentonun da onayına sunulacak. Ancak, Brexit’ten sorumlu Bakanın da aralarındaki yer aldığı Kabine üyelerinin anlaşmaya itiraz ederek istifa etmesi önümüzdeki döneme ilişkin kaygıların artmasına yol açtı. Bu gelişmenin ardından sterlin dalgalı bir seyir izlerken, GBP/USD paritesi 1,27 seviyelerine kadar geriledi. İngiltere Başbakanı May’in parlamentoda muhalefet partisinin desteğini sağlamadan tasarının onaylanmayacağına yönelik görüşler gündeme geldi. Tüm bu gelişmeler, sürecin sancılı bir şekilde ilerleyeceğine işaret ediyor. Brexit’e ilişkin taslağın 25 Kasım tarihinde Avrupa Birliği ile yapılacak zirvede görüşülmesi bekleniyor.

Ticaret savaşına ilişkin gelişmeler izleniyor.

ABD Ulusal Ekonomi Konseyi Başkanı Kudlow, ABD’nin Çin ile ticaret müzakerelerine yeniden başladığını teyit ederek iki ülke arasındaki görüşmelerin devam ettiğini belirtti. Çin’in, ABD’nin ticaret reformu taleplerine yazılı bir cevap gönderdiğine yönelik haberler küresel piyasalarda ticaret savaşına ilişkin endişeleri bir miktar hafifletti. Öte

Kaynak: Datastream

yandan, petrol fiyatlarındaki düşüşün enerji hisseleri üzerinde satış baskısı yaratması ve Brexit'e ilişkin endişelerin artması küresel piyasalarda risk iştahını olumsuz yönde etkiledi. Borsa endeksleri genel olarak dalgalı bir seyir izlerken, EUR/USD paritesi hafta içinde 1,12 düzeyini test etti.

Hazine, öngörülen tutarın altında borçlandı.

Hazine'nin, Kasım ayı borçlanma programı çerçevesinde geçtiğimiz hafta gerçekleştirdiği 2020 itfali sabit kuponlu tahvilin yeniden ihracında ortalama bileşik faiz oranı %18,79 ile beklentilerin altında kaldı. Borçlanma programına göre, Kasım ayında toplam 21,8 milyar TL'lik iç borç servisine karşılık 22,4 milyar TL tutarında iç borçlanma yapmayı hedeflediğini açıklayan Hazine, planladığı 6 ihaleden 3 tanesi iptal ederek toplam 3,1 milyar TL borçlandı. Böylece, planlanan tutarın oldukça altında borçlanma gerçekleştirilmiş oldu.

Sanayi üretimi Eylül ayında geriledi.

Eylül ayında sanayi üretimi takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre geçen yılın aynı ayına kıyasla %2,7 oranında geriledi. Bu dönemde, madencilik ve taşocaklığı sektöründe üretim artış kaydederken, imalat sanayi ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme sektörlerinde üretim geriledi. Üçüncü çeyrekte sanayi üretiminin %1,5 ile zayıf bir artış kaydetmesi ekonomik büyümedeki ivme kaybının hızlandığına işaret etti. [i](#)

Geçen hafta yayımlanan bütçe verileri de ekonomik aktivitedeki yavaşlama paralelinde vergi gelirlerinin zayıf bir performans kaydettiğini gösterdi. [\(Bütçe Raporumuz\)](#)

İşsizlik oranında artış...

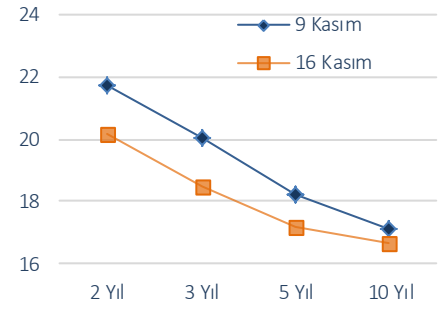
Ağustos döneminde işsizlik oranı bir önceki yılın aynı dönemine göre 0,5 puan artarak %11,1'e yükseldi. Bu dönemde mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı da aylık bazda 0,2 puan yükselerek %11,2'ye çıktı.

Yurt içi piyasalarda olumlu hava...

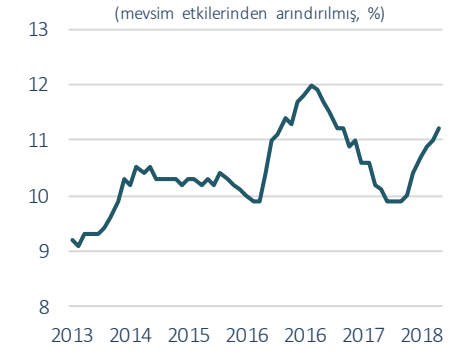
Geçtiğimiz hafta gelişmekte olan piyasalardaki olumlu seyrin yanı sıra Hazine ihalelerinde faiz oranlarının düşüş kaydetmesi yurt içi piyasaları destekledi. USD/TL kuru hafta içinde aşağı yönlü bir hareketle 5,30 düzeyini yeniden test ederken, BIST-100 endeksi bankacılık hisseleri öncülüğünde sınırlı da olsa yükseliş kaydetti. 2 yıl vadeli gösterge tahvilin faiz oranı ise Temmuz ayından bu yana ilk kez %20 seviyesinin altına gördü.

Bu hafta piyasaların odağında Brexit sürecine ilişkin haber akışı ve ticaret savaşına yönelik gelişmelerin yer alması bekleniyor.

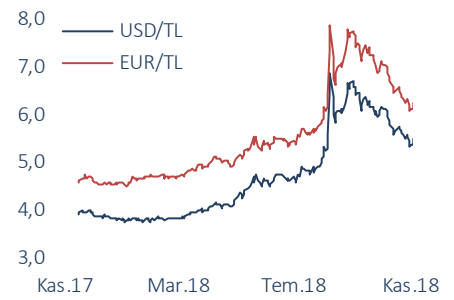
TL Getiri Eğrisi (%)

İşsizlik Oranı

Döviz Kurları

Veri Gündemi

Tarih	Veri	Dönemi	Piyasa Beklentisi	Önceki
19 Kasım	Euro Alanı Cari Denge	Eylül	-	20,5 milyar EUR
20 Kasım	ABD Konut Başlangıçları	Ekim	1,235 mlyn adet	1,201 mlyn adet
	TR Merkezi Yönetim Borç Stoku	Ekim	-	1.121 milyar TL
21 Kasım	ABD Dayanıklı Mal Satışları	Ekim	-%1,8	%0,7
	ABD Haftalık İşsizlik Maaşı Başvuruları	2-17 Kasım	-	216 bin kişi
	ABD İkinci El Konut Satışları	Ekim	5,23 mlyn adet	5,15 mlyn adet
	ABD Michigan Tüketici Güven Endeksi	Kasım	98,5	98,3
22 Kasım	TR Tüketici Güven Endeksi	Kasım	-	57,30
	Euro Alanı Tüketici Güveni (öncü)	Kasım	-3,0	-2,7
	Euro Alanı İmalat PMI (öncü)	Kasım	52,0	52,0
23 Kasım	ABD İmalat PMI (öncü)	Kasım	55,7	55,7

Kaynak: Datastream

Sektörlerdeki Gelişmeler

Otomotiv sektörüne ÖTV ve KDV indirimi desteği...

Otomotiv Sanayi Derneği (OSD) verilerine göre, Ekim ayında otomotiv sektöründe toplam üretim yıllık bazda %16 oranında gerilerken, yurt içi otomotiv pazarındaki daralma %76,4 düzeyinde gerçekleşti. TL'deki değer kaybının etkisiyle yılın ikinci çeyreğinden itibaren iç pazarda gözlenen daralma yıl genelinde üretimin de düşmesine neden oldu. Ocak-Ekim döneminde sektörde toplam üretim geçen yılın aynı dönemine kıyasla %5,9 oranında azaldı. Bu dönemde iç pazardaki daralma %32,3 oranında gerçekleşirken, toplam ihracatta adet bazında gerileme %0,4 ile sınırlı kaldı. Sektör yetkilileri, yürürlüğe giren ÖTV ve KDV indirimlerinin sektöre olumlu yansıdığını belirtirken, iç talepte gözlenen hareketliliğin etkisiyle Kasım ve Aralık aylarında 60 bin adet üzerinde satış yapılmasını bekliyor.

Hurda kâğıt sektöründe artan üretim yeni yatırımları beraberinde getiriyor.

Çin'de hava kirliliği nedeniyle kapatılan fabrikaların etkisiyle Çin kaynaklı talebin yükselmesi ve kağıt fiyatlarının kurlara bağlı olarak yükselmesi hurda kağıt sektöründe üretim artışını destekledi. Sektör yetkilileri, son 5 beş yılda hurda kağıttan yapılan üretimin ikiye katlanarak yıllık bazda 4 milyon tona ulaştığını belirtirken, yeni yatırımlar ile birlikte yıllık üretim kapasitesinin 2020 yılında 5 milyona ulaşacağını öngörüyor. Kağıt fiyatlarındaki artış nedeniyle hammadde girdi maliyetlerinin yükseldiği oluklu mukavva sektöründe ise, yetkililer hammadde ihtiyacının %80'inin geri dönüşümden elde edildiğini belirterek atık kağıt toplama oranının hızla artırılmasının gerekliliğine dikkat çekiyor.

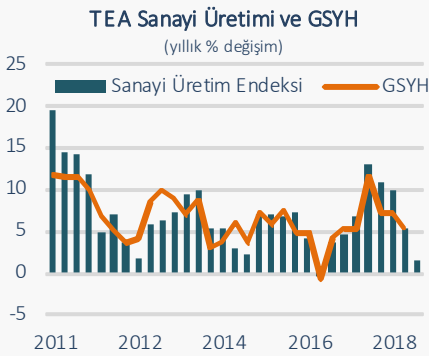
Konut fiyatları reel bazda gerilemeyi sürdürüyor.

TCMB tarafından yayımlanan Hedonik Konut Fiyat Endeksi'ne göre, konut fiyatları Türkiye genelinde Eylül ayında bir önceki aya göre %0,36 oranında azaldı. Yıllık bazda bakıldığında konut fiyatlarının %7,17 oranında arttığı görülüyor. Buna göre, reel olarak konut fiyatlarının %13,93 oranında gerilemesi konut sektöründe talebin zayıf seyrini sürdürdüğüne işaret ediyor.

i Neden Önemli ?

Sanayi Üretimi ile Ekonomik Büyüme Arasındaki İlişki

Sanayi üretim endeksi GSYH büyümesi için öncü gösterge niteliği taşıyan en önemli veri olarak kabul edilir. GSYH içinde sanayi sektörünün payının %20 civarında olmasına ek olarak, sanayi sektörüne girdi sağlayan ve sanayi sektörünün çıktılarını kullanan diğer sektörler de dikkate alındığında, sanayi üretimi ile GSYH arasında güçlü bir ilişki olduğu değerlendirilebilir. Sanayi üretim endeksi ile GSYH'deki değişimlerin benzer bir seyir izlemesi de söz konusu ilişkiyi teyit eder niteliktedir.

2018 yılının ilk yarısında sanayi üretim endeksi yıllık bazda %7,4 oranında artarken, aynı dönemde GSYH büyümesi de %6,2 ile Türkiye'nin potansiyel ekonomik büyüme hızının üzerinde gerçekleşmişti. Yılın üçüncü çeyreğinde ise takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre sanayi üretiminin artış hızı yıllık bazda %1,5 olarak açıklandı. Bu durum, ekonomik aktivitede belirgin bir ivme kaybı yaşandığı yönündeki görüşleri destekliyor. Sanayi üretimindeki %1,5'lik üçüncü çeyrek artışı göz önüne alındığında, bu dönemde ekonomik büyümenin %1,5-2 bandında olduğunu hesaplıyoruz.

İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem
Bařekonomist
izlem.erdem@isbank.com.tr

Hatice Erkiletliođlu
Müdüř Yardımcısı
hatice.erkiletlioglu@isbank.com.tr

Alper Gürler
Birim Müdüřü
alper.gurler@isbank.com.tr

Dr. Mustafa Kemal Gündođdu
Uzman
kemal.gundogdu@isbank.com.tr

Bütün yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

YASAL UYARI

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.